

Spis rzeczy

WSTĘP. Moja droga do genealogii	13
ROZDZIAŁ 1. Podstawowe pojęcia	19
Rodzina i rody, krewni i powinowaci	19
Przodkowie i potomkowie	25
Po mieczu i po kądzieli	26
Drzewo genealogiczne a wywód przodków	27
Stopień pokrewieństwa	29
Genealogia a historia rodzinna	32
ROZDZIAŁ 2. Genealog i najbliższa rodzina	34
Genealog o sobie	34
Rozmowa z babcią, dziadkiem i bardzo daleką kuzynką	38
Sprzęt	39
Rekwizyty. Fotografie, albumy, dokumenty	41
Tematy tabu	42
Rodzinne legendy	43
Genealodzy w rodzinie?	45
Genealodzy zapaleńcy, czyli przekaz dalej	46
Wcześniejsze pokolenia, czyli po nitce do kłębka	47
Przykład 1. Powikłane poszukiwania prababki Heleny	49
Przykład 2. Rozmowa z panią Anną Banaszak z Horyńca zorganizowana przez ocean	53
Przykład 3. „Epidemia cholery” na Ukrainie na początku XX wieku	55
Przykład 4. Międzynarodowa współpraca genealogów amatorów. Życiorys Józefa Koperek	58
Przykład 5. Akt zgonu Kajetana Brachaczka. Cierpliwość jest niezbędna	62
ROZDZIAŁ 3. Jak szukać, aby nie błędzić, czyli pięć etapów poszukiwań genealogicznych	64
Etap pierwszy. Co wiemy na pewno?	65

Etap drugi. Których danych brakuje?	68
Etap trzeci. Jak wypełnić luki?	71
Etap czwarty. Gdzie szukać potrzebnych dokumentów?	74
Etap piąty. Co wynika z dotychczasowych poszukiwań?	75
Zasady analizy materiałów źródłowych	77
Przykład 6. Poszukiwanie Konstancji Samojednik. Analiza źródeł	82
Przykład 7. Poszukiwanie ojca Józefy Koperczanki <i>vel</i> Koperek, mojej praprababki	84
Przykład 8. Nazwisko panięskie babki mojego pradziadka. Błędy w dokumentach pierwotnych	87
Przykład 9. Dwa małżeństwa Józefy Koperek. Błędy w dokumentach pochodnych	89
Przykład 10. Data urodzenia Marianny Rogalskiej, mojej prababki. Błędy kopistów	89
Przykład 11. Moje świadectwa szkolne. Powielanie błędów w dokumentach pochodnych	90
 R O Z D Z I A Ł 4. Jak i gdzie szukać naszych przodków, czyli o źródłach	93
Materiały przydatne w pracach genealogicznych i jak do nich dotrzeć	93
Krótką historią ksiąg stanu cywilnego	94
Urząd stanu cywilnego	96
Jak otrzymać dokument z urzędu stanu cywilnego	96
Rodzaje dokumentów urzędu stanu cywilnego	98
Opłaty skarbowe	99
Wykazanie pokrewieństwa	100
Akta stanu cywilnego w innych językach	100
Wzór podania o odpis aktu stanu cywilnego	101
Księgi parafialne	101
Inne rodzaje ksiąg parafialnych i kościelnych	105
Spisy ludności	106
Specyficzne akta i dokumenty poszczególnych warstw społecznych	108
Szlachta	108
Mieszczanie	109
Chłopi	110
Inne dokumenty i archiwa	111
Archiwa państwowe	112
Pracownia naukowa	113
Zasady korzystania	114
Kopiowanie dokumentów	114
Archiwa kościelne	115
Niezbędnik genealoga do pracy w archiwum	115
Biblioteki	116
Atlasy, mapy, słowniki geograficzne	117
Publikacje genealogiczne	118
Cmentarze	118
Archiwa cmentarne	119

Nagrobki	120
Publikacje cmentarne	120
Praca genealoga na cmentarzu	122
Inwentaryzacja grobów	122
Fotografia dokumentarna nagrobków	123
Internet	124
Polskie archiwa państwowe	125
SEZAM (System Ewidencji Zasobu Archiwalnego)	126
IZA (Inwentarze Zespołów Archiwalnych)	126
PRADZIAD (Program Rejestracji Akt Metrykalnych i Stanu Cywilnego) ..	126
Prywatne witryny rodzinne i genealogiczne	128
Ancestry.com, Genealogy.com oraz RootsWeb	129
Cindi's List	130
Ellis Island oraz Pier 21	131
FamilySearch	131
JewishGen	132
PolandGenWeb	134
PolishRoots	134
Jak i kiedy można znaleźć przodka w internetowych bazach genealogicznych?	135
Uwaga końcowa	136
Inne źródła	136
Przykład 12. Akta narracyjne z okresu Księstwa Warszawskiego	137

R O Z D Z I A Ł 5. Jak rozpoznać naszych przodków, czyli o nazwiskach	141
Nazwisko dzisiaj	141
Krótka historia nazwisk polskich	142
Rodzaje nazwisk polskich	144
Nazwiska pochodzenia obcego	146
Nazwiska kobiet	149
Frekwencja występowania nazwisk	151
Geograficzne rozmieszczenie nazwisk	152
Powstawanie i pochodzenie gniazd geograficznych nazwisk	153
Nazwisko jako narzędzie poszukiwań genealogicznych	154
Poszukiwania jedynie na podstawie nazwiska	155
Zmiany w pisowni nazwisk w XX wieku	156
Szukanie według nazwiska w Internecie	157
Przykład 13. Ustalanie nazwiska przodka na podstawie nazwiska panieńskiego jego córki	159
Przykład 14. Nazwisko Brachaczek. Analiza kartograficzna: gniazdo geograficzne czy rodzinne?	161
Przykład 15. Nazwisko Samojednik. Analiza etymologiczna	163
Przykład 16. Nazwisko Knobloch i jego wersje. Chłopskie nazwisko z ośmio- wiecznym rodowodem	168
Przykład 17. Jak dzięki Internetowi znalazłam w Kanadzie prastryję sprzed wieku	170

ROZDZIAŁ 6. Jak porozumieć się z naszymi przodkami (lub przynajmniej zrozumieć, co o nich pisano)	174
Łacina	176
Pismo niemieckie	181
Cyryllica i grażdanka	186
Odczytywanie starych rękopisów	186
Odczytywanie mikrofilmów	188
Przepisywanie dokumentów	189
Transkrypty dokumentów	190
Jak wydobyć wszystkie możliwe informacje z dokumentu, czyli metoda wyżymaczki	191
Jak zapisać dokument w celach bibliograficznych	192
Przykład 18. Transkrypt oraz tłumaczenie aktu chrztu w języku rosyjskim	194
Przykład 19. Akt chrztu Jana Nowaczyka. Odczytanie imienia matki	195
Przykład 20. Transkrypty aktów chrztu z Czachorowa, parafia Gostyń	198
Przykład 21. Podanie Wojciecha Nowaczyka o przyjęcie do Związku Powstańców Wielkopolskich	199
Przykład 22. Akt ślubu z roku 1746	203

ROZDZIAŁ 7. Jak przedstawić naszych przodków współczesnym oraz potomkom, czyli genealogiczne systemy zapisu i numerowania	206
Podstawowe zasady zapisów genealogicznych	206
Systemy numerowania w tablicach genealogicznych	211
Systemy numerowania przodków	213
System <i>Ahnentafel</i>	213
System Hagera	215
Systemy numerowania potomków	215
System Henry'ego	216
System D'Aboville'a	218
System rejestrowy	219
System źródłowy	220
System de Villiersa i Pamy	221
Łączone systemy numerowania przodków i potomków	222
Genealogiczne programy komputerowe	224
Przykład 23. Wywód przodków Małgorzaty Nowaczyk zapisany w systemie <i>Ahnentafel</i>	229
Przykład 24. Częściowa tablica potomków Walentego Nowaczyka zapisana w systemie NGSQ	263

ROZDZIAŁ 8. Jak postawić diagnozę dwa wieki później, czyli na co umieli nasi przodkowie	270
<i>Mors</i> , czyli skąd wziąć dane o śmierci przodków	270
<i>Liber Mortuorum</i> jako źródło danych metrykalnych	270
<i>Liber Mortuorum</i> jako źródło informacji medycznych	271
<i>Morbus</i> , czyli rozpoznawanie chorób po upływie wieków	274
Choroby wewnętrzne	274

Choroby układu nerwowego	277
Choroby nowotworowe	277
<i>Pestis</i> , czyli choroby zakaźne	278
<i>Multiplicatio</i> , czyli choroby okołoporodowe i choroby dzieci	281
Powikłania ciąży oraz porodu	281
Ciąża mnoga	282
<i>Hereditas</i> , czyli choroby dziedziczne oraz uwarunkowane genetycznie	283
<i>Mors improvisa</i> , czyli śmierć nienaturalna i wypadki	284
ROZDZIAŁ 9. Genetyka w służbie genealogii	286
Genealogia, biotechnologia i biznes	286
Ale nie śpieszmy się	287
Genetyka molekularna dla początkujących	288
Genetyczne badania tożsamości	289
Genetyczne badania pochodzenia	291
Dziedziczenie żeńskie. DNA mitochondrialny	292
Europejskie klany mitochondrialne	293
Dziedziczenie męskie. Chromosom Y i yDNA	295
ZAKOŃCZENIE. Krótka historia genealogii, czyli co nas tak do niej ciągnie?	298
ANEKSY	311
1. Dekalog genealoga amatora	311
2. <i>Vademecum</i> rozmów o genealogii	313
3. <i>Vademecum</i> czytania dokumentów	315
4. Słowniczek pojęć genealogicznych	316
5. Słowniczek współczesnych określeń członków rodziny	320
6. Słowniczek staropolskich określeń członków rodziny	322
7. Kalendarze oraz święta w dawnej Polsce	325
8. Łacińsko-polski słowniczek imion	333
9. Genealogiczny słowniczek łacińsko-polski	339
10. Genealogiczny słowniczek niemiecko-polski	362
11. Genealogiczny słowniczek rosyjsko-polski	384
12. Genealogiczne bazy danych witryny internetowej FamilySearch	414
13. Idealny genealogiczny program komputerowy	417
WYBRANA LITERATURA	419
SPIS PRZYKŁADÓW	425
SPIS TABEL I ZESTAWIEŃ	427
SPIS ILUSTRACJI	428